

firmiter ab initio conseruatis. Præterea Castabala, Aphrodisias, Zapyrus appellata Steph. Castabala
 altera inter Lydiam & Cariã, & in Africa prope Cyrenem, in Scythia, in Cypro, in Aethio Aphrodisias
 pia, in Hispania. Sunt & insulæ duæ apud Alexandrũ, Aphrodisiæ uocata. Issus qui & sinui quæ Zapyrus
 nomen dedit, idem & Alexandria dicta Plinio, ubi Dareus superatus ab Alexandro fuit. Issus
 Coracesium, Holmus, Seleucia, Montes, Olympus, Amanus Tauri pars, Ciliciam à Syria Sinus Ificus
 determinans. Dicunt huc Orestem cum Iphigeniã & Dianæ simulachro uenientẽ à furore Coracesium
 delisse. Nam Amanis apud Græcos sine infania dicitur. Sunt & apud Arabes populi Ama Holmus
 nitiæ uocati Iosepho: apud hunc uero portæ sunt Ciliciæ, claustra quædam ad Syros aliãsq; Seleucea
 barbaras nationes arcendas. Hunc primus transgressus Seleucus pater magni Antiochi, & Olympus
 ipse quoq; Antiochus intra hunc se ex fœdere continere iussus est à senatu. Promontoria, Amanus
 Sarpedon, Zephyrium, prope Calicadni fluuij ostia, per quem Seleucia aditur. Flumina Py Ciliciæ portæ
 ramus & Cydnus ex Tauro in mare profluunt Pamphylum: Pyramus & Cydnus & Pi Inscriptio
 narus dicitur, de quo uaticinium huiusmodi antiquum Apollinis fertur. Ἐσεται ἑσσομύδιος ὄτι Anto. Pij
 πύραμος ἐὺρυθὺν ἰνὸν, ἢ ἰονα πῶχρητ ἰερὸν εἰς κύπρον εἴκητ. Cydnus Plinio recipit amnes L X. Tor Sarpedon
 rentes amplius centum. Hunc frigiditatis nimie infamauit Alexandri quondam morbus promotorium
 inde contractus. ABSOLVTO Chersoneso breuiter quæ nostra hic ætate gesta sunt at Zephyrium
 tingam. Hæc loca à Caramanis occupata fuisse: deinde ab Othomanis supra commemora promontoriũ
 uimus. Veneti igitur anno M. C C C L X X I I. inito cum Casano Persiæ rege fœdere litto Pyramus
 ra Ciliciæ classe infestant, & ut ex literis quas ad Antoniũ Donatũ oratorẽ apud Sixtum Cydnus
 Pont. miserunt apparet, tepere oppida quædam, inter quæ Sechir appellatum, & Coricũ an Historia reces
 tiquum & munitissimum, quæ Caramanis ac Casano restituere. Testabant quoq; Casanum
 cum maximis copijs Euphratem transmississe, uenisseq; in Cappadociam per eam partem,
 quæ patet à Syria. Cepisseq; simul & diripuisse Casaream, atq; Sebastiam maximas urbes
 quarum altera Caramani erat, abest q; à Corico iter quinq; dierum. Indeq; ire cõstituisse ad
 Iconium, inde contra Othomanum. Castellum autem Bir, quod est in Syria, cum aliquan
 diu obsidisset, fretus Sultani auxilijs, tandem pugna cõmissa Othomanus fugatur, tantõq;
 in hac terrore repellitur, ut Euphratis ponte impetum non sustinendo dirupto, bona pars
 fugientium submergeretur, Hæc summa epistolæ.

R. VOLATERRANI COMMENTARIORVM VRBANORVM

LIBER XI.

SYRIA

SYRIA lata quidem regio, & quæ numerosos continet populos diuer
 sis appellata nominibus, ut planè docent Herodotus, Ptolemæus, Stra
 bo. Nam & Comagena est, & Phœnicia, & Seleucis Syria, & Cœlosy
 ria, & Leucosyria, & Palæstina: Plinius uero addit & Mesopotamiam,
 & Babyloniam nomine Syriæ contineri. Dionysius poeta Syriam uo
 cari dicit circa Libanum & Casium montes usq; Sinopen, inde postea
 Assyriam incipere. Eratosthenes Syros ait appellari ἀπὸ τοῦ σὺρ, quod
 in ijs regionibus maria sint tumida, in continentemq; limum trahant
 fructibus admodum utilem. Plutarchus in parallelis Syriam uocari dicit à Syro Apollinis
 & Sinopes filio. Terminatur enim Amano monte, à septentrione: ab Austro, felici Arabia:
 ab occidente, Aegyptio pelago: ab oriente Euphrate. Igitur post Amanum & Ciliciam Co
 magena est, cuius caput Samosata Straboni. Seleucis Tetrapolim continet. Quæ quatuor
 clarissimis constat ciuitatibus, in totidem antiquitus Satrapias diuisis, Antiocheam, Seleu
 ceam, Apameam, & Laodiceam, quas omnis condidit Seleucus Nicator, primus è Seleu
 ciorum familia uir maximus: quapropter in monte Casio ei ut heroi solennia celebrant.
 Primam ac maximam patri ædificauit, secundam atq; fortissimam sibi, tertiam uxori, Lao
 diceam uero matri, ut idem scribit author. Ex ijs Seleucea sita est in ora ad Orontis ostia,
 cui mons adiacet Pieria Ptole. Straboniq; appellatus. Polybio uero Coryphasius. Orontes
 enim flu. Typhon prius est appellatus ob Typhonem apud eum fulminatam, ut scribit de
 Arimis in Iliade: deinde mutato nomine, ab illo qui in eo pontem fecit Orontes est appella
 tus. Ex Libano em oriẽs p̄ agrũ Apamiensẽ p̄pe Antiochiã & Daphnẽ in mare Seleuciã
 p̄ximũ deferẽ. hæc Stra. Polyb. in salubres eũ aquas hũanis corporib; & accolis dicit habere.
 Antiochea

Comagena

Samosata

Seleucis

Tetrapolis

Seleucea

Orontes

- Antiochea** Antiochea xij. mil. pas. à mari recedit montibus clausa: portū habet ad Orontis ostia, q̄ s̄aru
 eti Simeonis hodie appellatur. Hac Syria totius Metropolis erat, regiāq; Seleucidarū, in
 quā omnis uires Nicator contulit, prius Rablata dicta est in lib. iij. Regum, quō Sedechias
 rex captus ad Nabuchodonosor Babylonia regem perductus, atq; oculis priuatus est. Eam
 seruos Abraami aedificasse sacra docent uolumina. Postremo Iustiniani principis tempore,
 Theopolis est dicta. Romani eam cum reliqua Syria per L. Scipionem uicto Antiocho re
 cepere, floruitq; sub eorum imperio annos ferē mille. Deinde unā cum Hierosolymis capta
 à Saracenis: demum post annos centum, sedente Urbano II. iterum unā cum ipsis recupe
 rata à principibus christianis, & Boemundo tradita. Rursus autem à Saladino trium spatio
 mensium expugnata, nec unq; postea recepta. In qua expugnatione non praterendum me
 morabile facinus uirginum religiosi cuiusdā cœnobij. Hæc siquidē cum primū urbē captam
 conspicerent, miseraq; omnium cade compleri, nec uitæ cuiusq; nec pudicitiaē parci, adhor
 tatione inter se mutua, gladijs ora sibi dehonestarunt, scdamq; hostibus laniatis uultibus,
 ac manante cruore speciē præbentes, libidinē formidatam auerterunt, quamobrē ad unam
 omnes salua pudicitia necata. Hic prima cathedra principis Apostolorū, christianiq; pri
 mum appellati, cum antea discipuli dicerentur. Sub Antiocheno patriarcha xx. provin
 cia, xiiii. Metropolitanī c l i i i . præfules, & in urbe c c c l x v i . tēpla fuere. Sex uero
 urbes sub duobus primatibus, quos catholicos uocabant, habebat. Quorum alter Itrinipoli
 tanus, id est, Baldacensis, quæ ciuitas qondam Babylon dicta est. Alter uero Ancensis, qui
 Perfidis primas appellabatur. Plures Antiocheas Stephanus cōmemorat. In Lycia ab An
 tiocho Epiphane aedificatam, in Mesopotamia Mygdoniā appellatam, à Barbaris uero Ni
 sibus: in Arabia Semiramidis opus, in Lydia prope Pyramū fluuiū, apud Pieriam, quam
 Aradum Syri uocant, & alijs nōnullis etiā locis. Apamea tertia Tetrapoleos intus ad Oron
 tis sita fluenta, uocata Chersonnesus, ob aquarū circumfusionem, & Pella ab Alexandro co
 gnominata, ex patriæ nomine, quod huc milites Macedonū conuenirent, & equi alerentur.
 Tenuit eam Tryphon, cui cognomentum Diodoro, natus Cosianis castello Apamienū,
 educatus Apameæ, & regi cōmendatus. Cepit etiā Cæcilius Bassus exul cum duabus lo
 gionibus, duosq; exercitus Romanos sustinuit. Tandem conditionibus quas uoluit, trans
 egit. Strabo. Laodicea quarta Tetrapoleos, prius Leuca, & longe antea Rhamata ab He
 brais uocata, ut Philo testatur. Ex matre deinde Seleuci Nicatoris nomine mutato, à barba
 ris postremo Lyche appellata terra est, ac fructuū omniū, tum uini feracissima, quod ab iude
 Alexandrinis suppeditat. Eam nō paruo incōmodo adfecit Dolobella in eam cōfugiens, &
 expugnatus unā cum ciuitate atq; interfectus à Cassio: ultima sanē à nostris in Hierosoly
 mitana expeditione capta. Tancredus princeps Antiochenus eam die quo Apameā sube
 git. Alia est in Lydia, tertia in Lycaonia, quarta in Media. Daphne urbs amœna prope An
 tiocheam religione sacra, ubi fons & lucus, templumq; Dianæ & Apollini. Quorum festum
 mos Antiochensibus huc conuenientibus celebrare, ut ait Strabo. Casius mons Seleucidem
 à Tripolitana regione diuidit, iuxta mare situs, nomen regioni Cassiotidi dedit. Alter in
 Aegypto. In hoc textæ nobiles & arte laboratæ uestes, quæ Casianæ dicuntur Eustathio. Re
 ges nunc Syriæ prosequar, quos Appianus in Syriaco, in hanc sententiā cōmemorat. Pri
 mus Syriæ rex post Alexandrū, Seleucus Antiochi è ducibus Philippi Macedonis, & Lao
 dices filius cognomento Nicanor, eo quod corpore ingenti ac robusto fuerit, taurumq; sibi
 uestrem in Alexandri sacrificio olim elapsū uinculis, sese opponēs, utraq; manu tenuerit,
 quod in statuis conspicitur, quibus cornua desuper adiecta sunt, Vrbes autem condidit An
 tiocheas x v i . in memoriam patris. in honorem uero matris quinq; Laodiceas. nouem suo
 nomine Seleucias, quatuor suis uxoribus dicauit, tris Apameas, & Stratoniceā unam. Qua
 rum atate nostra, illustriores adhuc extāt: Seleucia quæ in maris littore sita est, & quæ supra
 Tigrim fluuiū, Laodicea uero in Phœnicia. Sub Libano monte Antiochea. Syria quoq;
 Apamea. Huius item meminit & Trogus lib. x v i . Multa feliciter bella gessit, Babyloniem
 cepit, Bactrianos expugnauit, ad Indiam usq; penetrauit. Quæ post Alexandri mortem, ue
 luti iugo seruitutis excusso, præfectos eius occiderat. Compositis in oriente rebus, cum Ly
 simacho congressus, cum prælio uicit atq; occidit. Lætus itaq; tali uictoria, cum se præsertim
 solum de Alexandri exercitu uictoris uictorem remansisse conspiceret, nescius fati, post men
 ses septem & ipse à Ptolemæo, cuius sororem Lyfimachus in matrimonio habuerat, per ini
 dias

Antiochea
 quando capta

Nisibus

Apamea quæ
 & Pella.

Laodicea quæ
 Rhamata

Daphne

Casius mons
Cassiotis regio
Casianæ
uestes
Reges Syriæ
Seleucus
Nicanor

días circumuentus, occiditur, anno ætatis LXXIII. Regnumq; Macedonia, quod Lyſi-
 macho eripuerat, cum uita pariter amiſit. Hęc ille. Huic Antiochus filius cognomēto Soter, *Antiochus*
 teſte Appiano in eodem libro, ſucceſſit. Is Stratonice nouercam adamatam, indulgētia pa- *Soter*
 tris obtinuit, ut author Valerius. Gallos ex Europa in Aſiam tranſgreſſos expulit. Antiochū *Antiochus*
 filium cognomēto Deum, regni heredem reliquit. Hunc igitur uxor Laodice ueneno, ob *Deus*
 inductam alteram Berenice, Ptolemæi ſororem necauit. Eius item tempore Parthi, ueluti
 perturbato iam Seleucidarum regno, deficere cœperunt. Ex hoc geniti: Seleucus cognomen *Seleucus*
 to Callinicus, & Antiochus. Seleucus natu maior Syriæ regno præfuit, nouercā Berenice *Callinicus*
 cum paruo filio in oppidum Daphne fugauit. Quare Ptolemæus ad ulciſcendam ſororem *Antiochus*
 cum exercitu profectus, poſt aliquot illata damna, pacē cum eo ſtatuit. Antiochus uero mi-
 nor frater, qui apud Antiochiam regnabat, exercitum quem in fratris auxilium adduxerat,
 contra eum per proditionem conuertit, ex quo breui tempore pœnas dedit, expugnatus
 paulo poſt ab Eumene Bithyniæ rege, coactusq; ad Ptolemæum confugere, inimico ſe po-
 tius quàm fratri credens. Ptolemæus uero eum in cuſtodiam coniecit, unde furtim elapſus,
 à latronibus fugiendo interficitur. Seleucus autem iſdem ferè diebus, ex equo lapſus exceſ-
 ſit, duos relinquens natos, quorum Antiochus interfecto fratre, imperium arripuit. Hic er- *Antiochus*
 go ex argumento rerum geſtarum, magnus appellatus, Babyloniam, Aegyptum, Iudæam, *Magnus*
 aliasq; urbes patrio adiecit imperio: poſtremo Græciam tentauit, in eam cum LX mil. in-
 greſſus, Aetolis ei fauentibus contra Romanos, quod Philippū in Macedonia dimiſſent.
 Iratis igitur Græcis auxilium petentibus, M. Attilius Glabrio Cos. cum exercitu uenit: qui
 eum, quanquam ab initio rebus feliciter geſtis, paulatim in luxum, ob amorem præſertim
 uirginis Chalcidenſis, prolapſum, demum ſignis collatis apud Thermopylas clade adfectū,
 occiſis XL mil. compulſit in Aſiam remigrare. Iterum ab Aemylio Regillo nauali prælio ui-
 ctus, Apameam confugit cum uxore & filia, ubi Seleucus filius erat. Poſtremo aduentan-
 tibus Scipionibus contra eum, rex legatos de pace, ſimulq; filium Scipionis captum, dono
 ci miſit. Scipio ob priuatam cauſam nihilo remiſſius cum eo agens, datis conditionibus &
 non acceptis, eum apud Syrophilum montem commiſſo prælio ſuperauit, atq; iſdem quas
 prius offerebat legibus, ultra Taurum montem relegat, qui tandem à ſodalibus, quos in con- *Seleucus*
 uiuiu pulſauerat, occiditur, relictiſ Seleuco Philometore, & Antiocho: qui obſes à patre Ro-
 manis eſt datus. Seleucus igitur regnauit annis XI. quando Ptolemæus Epiphaneſ in Aeg-
 ypto. Ad hunc Simon præpoſitus templi cum muneribus uenit, ut ſibi principatum uendi
 caret, & indicans multam eſſe gazam in arario. Heliodorus ad hanc ſurripiendam miſſus,
 diuinis oſtentis trepidus refugit, de quibus latius in Maccab. I. Hoc extincto, Antiochus *Antiochus*
 frater obſes, à Romanis ad regnum dimittitur, cui filius Antiochus Epiphaneſ, ſiue illuſtris *obſes*
 ſucceſſit, qui Ptolemæo Philometori tunc à patre relicto, & Ro. commendato, bellum intu- *Antiochus*
 lit. A Popilio igitur legato admonitus, ac reſponſum differens, uirgula circūſcriptus, ſtatim *illuſtris*
 mandata ſe facturum eſt pollicitus. Demetriumq; Seleuci fratris filiū obſidem dedit. Is poſt
 auum Antiochum magnum, ſuorum ignauia collapſum reſtituit regnum. Hieroſolymam
 cepit ſub Onia optimo ſacerdote, cuius frater Iſon patriæ proditor, ſummus ſacerdos ab
 eo factus, ut regi placeret, omnia polluit, leges paternas irritando. Miſſus ab eo Menelaus
 Simonis ſupradicti frater cum tributo & donis, omnia in ſuam gratiam conuertit: quapro- *Antiochus*
 pter reuertens, expulſo Iſone, ſacerdotium uſurpauit, pro quibus malis ultore deo, Antio- *Eupator*
 chus tabe longa conſumptus, miſere periit, relicto Antiocho Eupatore filio, cum Lyſia tu- *Demetrius*
 tore, qui inſectationem paternam in Iudæos continuauit: ambos uero Demetrius, qui Ro- *obſes.*
 mæ obſes erat, clam fugiens, ſumpto exercitu, interfecit. Et hic Iudæis inimicus, cum crude- *Alexander*
 liter imperaret, ab Alexandro, qui erat de ſtirpe regia, adiuuantibus Syris, bello ſuperatus *Demetrius*
 ac interfectus eſt, cum regnaſſet annis XII. Huius item Demetrius filius patrem bello eſt
 ultus, auxilio Ptolemæi Philometoris, cuius filiam Cleopatram prius Alexandro pactam,
 deinde ob inimicitiam negatam duxit: quapropter cum ille ad regem Arabum Zabdielem *Antiochus*
 confugeret, ab eodem proditus, capite abſciſſo, ac ad Demetrium miſſo: hūc & Antiochus *Eusebius*
 Alexandri filius poſtea eſt armis inſectatus. Res ad Antiochum cognomēto Eusebiū po- *Phoeniciſ*
 ſtremo deducta, qui à Pompeio regno deiectus, Seleucidis ſinem impoſuit, à quo ad primū
 Seleucum interceſſere anni ferè CC. Phœnices in eodem littore ſequuntur, qui multarū atq;
 uariarum artium magiſtri perhibentur, uel Homero teſte, Arithmetica inuentores, & nau-
 tica,

tica, & mercaturæ, & literarum. Cadmus enim ex eis in Græciam eas attulit. Palmam ite ar-
 borem inde esse adductam Callistheni placet, Aristoteli minime, sed ex Phoeniceo ura in-
 sularum Aeolicarum. In Phœnicia Tripolis urbs est, & regio tribus clarissima ciuitatibus,
 Tyro, Sidone, & Arado. Duas primas à Phœnicibus originem habuisse Trogus lib. xviii,
 testatur, qui terramotu uexati, relicto patrio solo, in proximo littore Sidonē ædificauerunt,
 à piscium multitudine, quo uocabulo Phœnices piscem uocant. Multis post annis deinde
 expugnata, Tyrū urbem uicinam ante bellū Troianum condiderūt, ubi serui dominos in-
 terfecerunt, præter unum Stratonem, cui seruus misericordia pepercit. Igitur cum inter eos
 conueneret, ut is rex esset, qui primus orientē solem uidisset, reliquis omnibus in orientem
 conuersis, Strato in occidentem respiciens, primus solis radios uidit. Hæc Trogus, Plin. scri-
 bit Tyrum insulam quondam fuisse à mari diuisam passibus LXX. Deinde Alexandri Ma-
 cedonis oppugnantis operibus continens facta est simul & diruta, cum eum non reciperet,
 parens quondā Vtica, Leptis, Carthaginis, Gaderæ. Has omnis eius esse colonias Strabo
 dicit. Tyrum ob decus purpuræ, quam fert, libertate donatam à Romanis fuisse. Hanc He-
 bræi Sur appellant. Balduinus rex primus Hierosolymitanus, ut eam facilius obsideret, op-
 pidum in eodem littore à Tyro quinq; pass. Mil. distans exstruxit, quod hodie Sandaliū ap-
 pellant: tandem post obsidionem quadrimestrem, re infecta discessit. Dū uero secundus rex
 Balduinus de Burgo captus apud Saracenos esset, patriarcha Hierosolymitanus cum alijs
 præsulibus, & comite Tripolitano, ac duce Venetorum, cum XL. triremibus eam terram
 riq; oppugnantes, quinto tandem mense in deditioem acceperunt anno M. CXXIII.
 Sidon & Tyrus, utra sit Metropolis Phœnicia ambigitur, utraq; colonias per diuersas or-
 bis partes misit. De Sidone frequens apud ueteres mentio. Sidonios Homerus ^{ἀσιδωνίους}
 appellat. Tyri nunquam meminit. Aradus Tripoleos ciuitas in insula iuxta littus. Cur-
 ius prima Straboni campum habet, qui Macra appellatur: in quo Possidonius scribit uisum
 esse serpentem mortuum iugeri longitudine, crassitudine tanta, ut hominē equo insidentem
 hiatu reciperet, exuuiarum lquamam quolibet clypeo maiorē haberet. Apud Aradum prin-
 ceptus apostolorum matrem S. Clementis mendicantē offendit, christianamq; fecit ac rellig-
 tuit. Sic enim in Odeporino Clementis scriptum inuenimus, in quo etiam de duabus col-
 umnis uitreis in eodem loco miro opere ac sumptu erectis mentio fit. Antaradum ciuitas
 ante Aradum sita, hodie Tortosa dicitur, in qua sacellum diuæ genitrici primus omnium exci-
 tauit princeps Apostolorum, ex ære Christianorum collato, in quo primum sacrificasse di-
 citur. Hanc urbem Pictauiensis & Blesensis comites, Gallici principes, post receptas Hier-
 rosolymas sepulchrum dominicum adeuntes, ex itinere ceperunt, ac comiti Tripolitano
 regnandam tradiderunt. Tripolis est etiam ciuitas in regione & ora, Tripolitana, una è qua-
 tuor principatibus eo tempore christianorum. Hanc post captas Hierosolymas Raimun-
 dus princeps Tolosanus diu obsedit, castellumq; è regione, quod peregrinorum hodie uo-
 catur, eo quod à peregrinis sit ædificatum, ad commodiorem urbis expugnationē extruxit.
 Quo morte præuento, filius eius Bertrandus obsidionē continuando, ciuibus eam tradenti-
 bus recepit, Balduino regi Hierosolymitano, qui eum bello iuuerat, tributū dare pollicitus.
 Marathus Marathus antiqua Phœnicum ciuitas in ora Straboni, quam Aradij possident. Huic proxi-
 ma Orthosias, & fluuius Eleutherius, quem plaricq; terminū Phœnicia & Curua Syriæ pu-
 tant. Hic oriens è Libano in septentrionem prius tendens, dein flexus in occidentem, in ma-
 re profluit. In eadem ora Balanea, Gabala, quæ hodie Gibel dicta est. Plinius promontorium
 esse dicit. Posidium, Sycaminum, Sarepta quoq; antiqua urbs prope Sidonem, ubi Helias
 adlocutus est uiduam ligna colligētē: in cuius facti monumentum, apud portam ciuitatis
 christiani sacellum extruxerunt. huius etiam urbis meminit Plinius. Vina quoque Sidonius
 poeta commendat ijs uersibus. Vina mihi non sunt Gazetica, Chia, Phalerna. Quæq; Sa-
 repteno palmite missa bibas. Biblus in eadem ora nuc Gibelet. hic ut tradit Strabo Cymra-
 nis fluuius erat: cuius etymi rationem Eustathius dicit: uel quod in ea libri regionis eius in-
 corrupti seruarentur: uel quod Isis ex Aegypto peregrinata, in eo loco Olyrim fleret, in ca-
 pite biblinam, id est, papyraceam coronam ex Aegypto biblo gestando. Stephanus hanc
 esse antiquissimam ciuitatem dicit, iam inde à Saturno conditam. Comes postea Tripoli-
 tanus Bertrandus cum triremibus Genuensium auxiliaribus LXX, sibi & socijs subiugauit.

Tyrus

Sidon

Aradus

Antaradum

Tripolis urbs

Marathus

Orthosias

Eleutherius

Balania

Gabala

Posidium

Sycaminū

Sarepta

Biblus

Adonis

uit. Iustus urbis in sacris libris mentio frequens. Ezechiel. Senes Biblij preparauerunt ligna & lapides ædificationem domus domini. Berytus Ptolemæo, Barutus Straboni, urbs anti- *Berytus*
 qua, quæ à Tryphone tyranno & dominata & diruta est: recepta deinde & instaurata à Ro-
 manis, constitutis ibi à M. Agrippa legionibus, ut Strabo. Eustathius uero portum habere
 dicit, etymi rationem simul adsignat, quod Berum ex autoritate Helladij lingua Phœnicū
 robur significat, quasi urbs in loco inexpugnabili ac robusto sita. Botrys, incola Botryæus *Botrys*
 Pausania, hodie Boteron appellatur. Simina neutri generis Ptolemæo, Stephano autē Sy- *Palabiblus*
 minum, urbs in ora Phœnicia, Palabiblus inter Libanum montem, & Eleutherū amnem. *Epiphania*
 Epiphania prope Raphaneas citra Orontis ripam uocatur Arcefirata, hoc est, Arcefi ædifi-
 cium. Hinc fuit Euphrates Stoicus: secunda Cilicia, tertia apud Tigridem amnem Step- *Palmyra*
 no. Palmyra Syriae totius arx in mediterranea, & regio Palmyrena olim causa discordia *Hadriano*
 inter duo imperia, Romanorum & Parthorum, ut Plinius. Stephanus eam dicit ab Hadria *polis*
 no principe restitutam, & Hadrianopolim appellatam. Propius intra Palmyrae solitudines *Stellenda*
 Stellenda regio est, dicta q̄ iā Hierapolis, & Berœa, & Chalcis Plinio. Ad mare uero pro- *Faciesdei*
 montorium Faciesdei. Ptolemæi colonia Claudij cæsaris, prius Ace uocata Plinio, ab Her- *promontoriū*
 culis medicina, qui ab hydra percussus, ex oraculo habuit, ut ex herba in eo loco inuenta, *Ptolemæi*
 quæ hydræ similis esset, sibi mederetur, ut ait Stephanus. Hanc Balduinus primus rex Hiero-
 rosoly. Genuensiu ac Venetoru auxilio trēmium, bello trimestri expugnauit, anno. M C.

COELOSYRIA, PALAESTINA

 EQVITVR curua Syria, quam Græci Coelosyriam uocāt, quod inter duos
 montes clauditur, Libanum & Antilibanum, inter quos Chrysooroas labitur *Chrysooroas*
 amnis, latēq; in hac Palaestina comprehenditur. In his Decapolitana regio est, *Decapolitana*
 decem continens urbes, quæ sunt ea Plinio: Damascus, Philadelphea, Rapha- *regio*
 na, Scythopolis, Gadara, Hippodion, Pella, Galasa, Gamala. Has septem Te-
 trarchia regnorum instar cingunt, Traconitis, Paneas, Abila, Arca, Ampeloessa, Gabe, Itu-
 rea. Damascus maxima urbs à filio Mercurij Homonyma, qui ex Arcadia colonos huc tra- *Damascus*
 duxit. Stephanus. Philadelphea trans Iordanem est, prius Ammana uocata, ut idem est au- *Philadelphea*
 thor, mutatum deinde nomen à Ptolemæo Philadelpho. Raphana inter Orontem & Eleu- *Raphana*
 therum fluuios. Scythopolis prius Nyfa à Baccho in honorē suæ nutricis ibi defunctæ con- *Scythopolis*
 dita, eorq; Scythis deductis, author Plinius. Hanc ciuitatem teste Iosepho de bello, dum Flo-
 rus procurator expugnaret, memorabile facinus cuiusdam Simonis Sauli filij narratur, qui
 capta urbe, utrunq; parentem primo, deinde filios & uxorem, postremo seipsum interfecit.
 Gadara, quæ & Antiochea, & Seleucia uocata est Plinio. Iosephus item scribit hoc oppidū *Gadara*
 à Iudæis dirutum, Pompeiū restituisse, Demetrii Gadarenis liberti sui gratia. Gandara uero
 uicus Macedoniae. Gadera insula Hispania. Gamala urbs curua Syriae Straboni & Ptole- *Gamala*
 Iosephus de bello, eam hoc modo describit, Iugum ex alto monte deductum, mediam cer-
 uicem erigit, & ubi supereminet, in longitudinem tenditur, tantū contra decliue, quantum
 à tergo est, ut camelī similitudinem præferat, unde etiam nomen accepit. Dium curua Syriae *Dium*
 Alexandri magni opus. hanc urbem parum salubres habere aquas, antiquum monstrat epi-
 gramma. *νάμα τὸ δίκνον γλυκερὸν πότον, ἄμ τὸ δὲ πίκον, πᾶσι μὲν δὲ φικόν, εὐθὺ δὲ καὶ βίον.* Hippus
 Palaestina Ptolemæo. Hippodion Plinio. Hippeon Iosepho appellata, id est, ciuitas equitū, *Hippus*
 qui huc ab Herode rege in coloniā missi sunt. Pella ab Alexandro dicta, prius Buthis. Ama- *Pella*
 tha. Gesara Palaestina Iosepho, neutri generis. Hæc Plinius Galasa uocat unam decapoleos. *Gesara*
 Galada Arabia pars item Iosepho. Ioppe in ora curua Syriae in monte sita, cum portu quo
 adplicatur cum itur ad dominicum sepulchrum, nunc Zappa à barbaris appellatur. Hic
 Strabo dicit Andromadem monstro marino fuisse expositam, & à Perseo liberatam. Ste- *Gaba*
 phanus dicit appellari ab Acoli filia Cephei uxore, quæ urbem ædificauit. Gaba urbs Gali- *Gabanopolis*
 lae. Iosephus in v. antiquitatis, item in v I. Gabanopolim prope ponit. Gabam inter tetrar- *Apila*
 chias Plinius describit, cuius etiā Pausanias meminit. Apila prope Iordanis fontes, Aphila *Aphila*
 uero in Phœnicia est, unde Diogenes fuit sophista nobilis Aphileus non Abileus, ut quidā *Arca*
 putant. Arca urbs antiquum retinens adhuc nomen inter barbaros. eius meminit Iosephus *Iturea &*
 v. antiquitat. Ituream & Traconitidem regiones, Plinius inter Syriae Tetrarchias comme- *Traconitis*
 morat. Sunt & Arabes Traconitæ appellati. Paneas in parte Phœnicia, cui sylua adiacet *Arabes Tra-*
 eiusdem nominis, iuxtaq; Caesarea Panæa dicta. Huic urbi ter mutatū nomen, prisco nanq; *conita.*
 x 2 seculo *Pancas*

- seculo Leser dicebatur: deinde Dan, postquā à filijs Dan recepta fuit. Postremo à Philippo Tetrarcha senioris Herodis filio, in honorem Tyberij Casarea Philippi appellata est: nunc uulgo à barbaris Belina uocitatur. Hic olim terminus promissionis ex parte septentrionis, ut sacri testantur libri, à Dan usq; Bersabee. est enim Bersabee, quam Ptolemæus Bersanam uocat, prope Ascalonem x. mil. pas. in finibus Iudææ & Aegypti, terminus telluris sanctæ ex parte australi. Hæc cessit in partem tribui Simeon, interpretantur eam Iudæi fœderis putei, quem Abraamus fodit in signum fœderis icti cum Habimelech, uocatur hodie Gibelma barbaris, Hæc igitur tellus mil. pas. c. l. x. protenditur. Neque Dauid & Salomon præter illos quos post uictoriam in amicitiam receperunt, plus possedisse, & sacri libri, & diuus testatur Augustinus. Casarea Palæstina, prius turris Stratonis, ab Hierode Ascalonita in honorem Augusti nomine mutata dicata est, ut Iosephus & Hieronymus. postremo Flauia colonia à Vespasiano deducta, ut Plinius author est. Hæc statim post Hierosolymas à nostris recepta fuit: hic Paulus apostolus in custodia tenebatur, quum ad Cæsarem prouocasset, ac Romam mittendus esset: quanquam in ora sita portu commodo caret, hortorum alioquin & aquarum amœnitate, præterea piscium omnium copia referta. Idumæi in littore Palæstinae uersus Aegyptum & Arabiam siti sunt, Gens ex Nabathæis uicinis Arabiæ populis profecta, quæ ut ait Strabo, in ijs locis constitit inter Iudæos, eorumq; legibus communicant. Inter hos oppida sunt Philistinorum ab Hebræis appellatorum, qui iisdem cum Palæstinis mutatis literis sunt. Idumæorum urbs Ascalon in ora haud magna, Straboni. De hac Xanthus in historia Lydorum in hanc sententiam scribit, Tantalū & Ascalum Hymenæi filios fuisse, ex his Ascalum à rege Lydorum Aciamo, ducem exercitus in Syriam missum, abiressisse, uirginemq; adamasse, ac urbem de suo nomine condidisse. Eadem ferè & Nicolaus in historia sua. Apud Ascalonem, teste Diodoro libro iij. lacus est, ubi templum deæ Syri colunt, quam Derceto uocant, ore uirgineo, reliqua piscem: cuius filia Semiramis à columbis educata fertur, quam ob rem sacram hanc illis esse auem. Quod Tibullus poeta illo carmine demonstrat. Alba Palæstina sancta columba Syro. Hæc urbs una è quinque Philistinis, quæ captæ à Dauid in littore fuere, & ultima ferè à rege Hierosolymitano in prima expeditione recepta cum esset, una omnium munitissima, & loci natura, & operibus, tandem & ipsa deitionem fecit. Hinc genus cepæ Ascalonicum appellatum. Fuere & doctissimi uiri, inter quos Antiochus, Sosus, Cygnus, Dorotheus historicus, Artemidorus, qui Bithynica scripsit. Azotus inter Ascalonem & Ioppem, quam, ut ait Stephanus, condidit quidam è mari rubro profugus ex nomine uxoris suæ Azes Azotum, & capellam interpretantur: producitur media. Hæc est & una è quinque Philistinorum quondam clarissima, nunc paruus uicus. est & Azotus Achaia. Gaza item una è quinque Philistinorum, quam rex III. Balduinus dirutam mœnibus restituit, ac templarijs restituendam tradidit. Distat autem parum à mari ab Hierosolymis, prope Bersanam. Stephan. eam Azam à Syris uocari dicit, ab Azono Herculis filio: dicunt nonnulli à Ioue conditam, & Gazam quam Persæ thesaurum dicunt, in ea condituisse. uocata ab eodem Iou. quod in eo loco in uaccam sit mutata: insuper & Minoia, quod à Minoe sit quandoq; possessa. Hinc Cretei Iouis templum apud eos. Gazi quoq; Indorum sunt populi. Anthedon una ex quinque Philistinis in colle sita, nunc Geth appellatur, semelioruta: ex eius lapidibus Fulco III. rex Hierosolymitanus arcem excitauit in eodē loco, quam Hibelim uocant, tradiditq; cuidam ex suis nobili Balliono, cuius successores hodie de Hibelim uocantur, ut haberēt nostri quo Ascalonem è regione oppugnarent. Antipatris urbs ab Herode in honorem patris Antipatris ædificata, à nostris in prima expeditione post Hierosolymas capta. Raphace inter Palæstinos Plinio, quæ ab Hebræis Rama. Iudæa uersus mediterraneam continetur in regione Palæstinae. Continet autem Galilæam, Samariam, ac regionem trans Iordanem. Ex parte boreali Galilæa est. Quam Iosephus in inferiorem & superiorem diuidit. Iudææ latitudo ex Iordane fluuio usq; ad Ioppen est. Longitudo uero à monte Libano usq; ad lacum Tyberiadem. In medio ferè spatio Hierosolyma est. Diuiditur autem in Toparchias decem Plinio. In Hiericuntem, Hemaum, Lyddam, Ioppicam, Acrabathenam, Zophaniticam, Thamniticam, Bethleem, Tephnen, & Orinen. Iosephus ueroem x. i. nominat, uidelicet ipsum caput Hierosolymam, Tephnam, Acranaten, Thamnan, Lyddam, Hemaum, Pellam, Idumeam, Engadam, Herodium, Hiericuntem. Post quas Iamnam & Ioppen dicit finitimis præesse. Præter eas Gamaliticam & Bethaneam, Iotapara ciuitas Galilææ

Galilææ, quâ Vespasianus magna obsidione expugnauit deleuitq;. Cui præerat Iosephus hi-
 storicus inter captiuos ductus. Bethleem Plinio commemoratur & Iosepho, clarum ob in-
 cumabula seruatoris nostri, quamobrem à Balduino II. rege ex autoritate Paschalis Pont.
 præfule ornata est, quum antea in ea cœnobium tantum canonicorum regularium uigeret.
 Supra uero ingressu Galilææ occidentem uersus, oppidulum Nazaret Hebræis uocatum, ab
 antiquis non mihi exploratum. hinc breuis ad urbem Hierosolymam uia. In medio sanè iti-
 nere fons est, ubi reges exercitus recensere consueuerunt, propter aquæ & pabuli copiam.
 Hæc ob domini nostri originem, metropolitico præfule decorata est. Hebron paruus prope
 Hierosolymam uicus, olim Arbe dicebatur, in qua Adami & Noei, trium quoq; patriarcha-
 rum, ac Saræ & Rebeckæ sepulchra in spelunca duplici esse adfirmant. Ob uenerandâ igitur
 sacrae uetustatis memoriam, & ipsa præfule à nostris ornata est, quum prioratus antea cano-
 nicorum regularium tantum fuisset. Hanc Iosephus Cheloris monumentum uocat, anti-
 quioresq; esse dicit uel Aegyptia Memphi, Abraamq; hic sedem primam fuisse, postquam
 à Mesopotamia discesserit. Præterea hic prope ad stad. sex, arborem terebinthum esse,
 quam memorant ab initio creati mundi adhuc extare. Hiericus oppidum & campus, ut
 Strabo scribit, modo theatri montibus circumdatus stad. c. totus irriguus, colonisq; fre-
 quens, ubi palmetum, & balsami uiridarium, quod hic solum nascitur Straboni Plinio que.
 Sodomæ metropolis XIII. urbium igni & terræmotu absumptarum Straboni, quod locus
 is bitumine & sulphurè subterraneo cauernis abundet. Polyhistor uero de his sic refert.
 Longe ab Hierosolyma recessus tristissimus panditur: quem de cœlo tactum testatur hu-
 mus nigra, & in cinerem soluta. Duo ibi oppida, Sodomæ & Gomorra, apud quæ pomum
 quod gignitur, habeat licet speciem maturitatis, mandî non potest. Iosephus ob eorum im-
 pietatem periisse dicit. At sacri libri hæc loca ob incolarum libidinem in mares, ultore deo
 extemplo flagrasse testantur. Esseni tenent interiora Iudææ, quæ ad occidentem spectant.
 Hi præditi memorabili disciplina, à moribus gentium reliquarum procul absunt. Omnis
 primum ueneris expertes, quippe qui remoti à foeminis degunt, pecuniam spernunt, pal-
 mis uicitant. Ex æquo indies conuenarum turba renascitur, tam foecunda illis aliorum ui-
 tæ poenitentia est, nemo admittitur uel leuis culpæ sibi conscius. In hanc Polyhistor Pli-
 niusq; sententiam. Iosephus eadem ferè refert, eosq; inter tria philosophorum Iudæorum
 genera probatioris esse dicit: animam immortalem putant migrare in regionem quandam
 beatorum, haud aliter quàm poætæ dixerunt de insulis fortunatorum. Pharisei uero animâ
 item sempiternam dicunt, sed malorum cruciari, bonorum uero in alia migrare corpora.
 Deo ac fato omnia referunt, magna ex parte res humanas diuinitus iuuari, ac regi, non nihil
 etiam fato agitari, quod εἰμαρδύνη uocant. Sadducæi sanè his omnibus detestabiliores,
 neq; præmium, neq; iustitiam ponunt, quanquam fatum tollentes, deo propriæq; uoluntati
 cuiusque referunt omnia, minime inter se humani, minime officiosi. hæc ille. Hemaus quem
 aquas calidas Iosephus interpretatur, inter Toparchias à Plinio refertur, clara Christi pere-
 grini cum discipulis congressu. Samariensis regio inter Iudæam & Galilæam, à uico Cineâ
 in Acrabathenam definit Toparchiam, situ & loci natura, aquarum pecorisq; copiis nihil
 à Iudæa discrepans, lege tantum diuersa. Oppida eius Neapolim ponit, antea Mamortham
 uocatâ. Sebasten in monte altiore. Iosephus itemq; Strabo dicunt Herodem Ascalonitam
 Samariam urbem cognominasse Sebasten in honorem Augusti. Hæc præfule caret, subie-
 cta abbati templi dominici, apud hanc Ioannis baptistæ & Helisai, item Abdîæ propheta-
 rum sepulchra hodie uisunt. Hic Sichar urbs fuit, ubi puteus Iacob, apud quem gesta Ser-
 uatoris cū muliere Samaritana legimus. Montes Iudææ, Libanus, Antilibanus, Carmelus.
 Iordanis autem ex Antilibano per fines Iudææ in austrum fluit, tris efficiens lacus: primus
 ad Carmeli radices, Genasara Plinio ac Iosepho appellatus, in sacris autem libris Genesa-
 reth, ab oppido eiusdem nominis, quod Titum dicit expugnasse: fructuum omnium feraci-
 tate, & aeris salubritate felicissimum. Irrigatū præterea fonte uberrimo, quem Capernaum
 indigenæ uocant, uenamq; Nili à quibusdâ putatum. Lacus ipse longitudine pas. M. XV I.
 latitudine V I. aqua palustris ac dulci, piscibusq; omnis generis referta, amœnis circumse-
 ptus oppidis: ab oriente Iulîade & Hippo, ab occidente Tyberide aquis calidis salubri. VI
 timus lacus Asphaltites uocatur, qui nihil præter bitumen gignit, unde nomen trahit, no-
 xius alioquin animalibus, longitudine pas. mill. centum, latitudine ubi maxima XX V.
 Habet

Acharon Habet à meridie Acharon, Iudææ post Hierosolymas arcem, & fontem Callirhoen medicæ
fons salubritatis, ut author Plinius. Non prætereunda & nostri Hieronymi descriptio. Iordanis,
Hierosolyma inquit, ad radices oritur Libani, & habet duos fontes, unum nomine Ior, alterum Dan, qui
 simul iuncti, Iordanis nomen efficiunt. Hierosolymam postremo loco distuli dicendam, unde
 de initium nostræ salutis effluxit: tot annos ignavia Christianorum uidua facta domina
 gentium. Hunc siquidem locum Hebræos ab initio, & Melchisedech summum dei sacerdo-
 tem incoluisse, ex autoritate non solum Genesios, sed Iosephi, Egesippi, Nicolai quoque enar-
 ratoris habemus. Huic & Abraamus ex hostium uictoria occurrès, decimas dicitur ex spo-
 lijs obtulisse. Hic & filium suum immolare deo iussus. Hic Iacob scalam in cælum tendentem,
 angelos descendentes uidit. Deinde per famem Iacob cum filijs in Aegyptum secedente, ac
 eius successoribus postea reuertentibus, pulsus indigenis, primo per iudices, deinde per reges,
 demum per sacerdotes, postremo amissa libertate per annuales pontifices Rempub. admi-
 nistrabant. Quæ quoniam in Anthropologia post hæc ex ordine recensere est animus, ta-
 men hic à Maccabæorum temporibus, ex Iosepho de bello, repetam, deinde ad nouissima
 procedam. Quum Ptolemæus sextus de tota Syria cum Antiocho illustri decertaret, inter
 Iudæorum primates seditio agitur, ac Onias unus è pontificibus Tobia filios ex urbe ex-
 pulit. Qui ad Antiochum confugerunt, auxilioque fuere, ut ille Hierosolyma cum exercitu po-
 taretur. Onias interim ad Ptolemæum confugit, qui in urbe Heliopolitana, alteram Hiero-
 solymam cum templo dicitur condidisse. Quumque Antiochus omni crudelitatis & libidinis
 exemplo uteretur, templum spoliando, ac Iudæos contra leges patrias cogendo, pro quibus
 & illi septem fratres unà cum matre, & deinde Eleazarus nonagenarius porcinam edere iussu
 supplicium pertulere, ignesque è cælo ac portenta futurorum malorum præsentia uisa fuere: Ma-
 tathias unus è genere sacerdotum, è uico Madein, animo uir ingenti cum filijs quinque, Iuda,
 Eleazaro, Ioanne, Ionatha & Simone non passus talia, manu domestica coacta, in proximos
 urbi montes se recepit. Indeque Bacchidem primo Antiochi ducem finibus eiecit. Pro quibus
 meritis, princeps à Iudæis constituitur. Cui mox defuncto, filius eius Iudas natu maior suc-
 cessit. Hic statim inito cum Romanis foedere, clarissimis contra Antiochum est usus ui-
 ctorijs. Sed deinde cum eiusdem defuncti filijs congressus, in pugna interficitur, simileque
 fatum Ioanne & Ionatha consecutus, res ad Simonem ultimum redacta. Is demum uictoria
 potitus, ab Antiocho ac Macedonibus post annos C L X X. omnem Iudæam penitus libe-
 rauit. Ob quæ merita Pontifex declaratur. Moritur tandem insidijs Ptolemæi generi sui, qui
 eum ad cenam inuitatum, unà cum duobus filijs capi iussit. Ioannes tertius filius, cui Hir-
 cano cognomentum fuit, quum insidias subterfugisset, populi fauore Pontificatui paterno
 successit. Non ausus Ptolemæum contra contendere, ob matrem fratresque captos, quos ille
 ex alta specula ostentabat hosti, conuerberatosque deinde necauit. Hircanus ad reliquias An-
 tiochi belli conuersus, feliciter rem gessit, moriturque anno Pontificatus X X X I I. cui
 Aristobolus filius, è principe sese regem fecit, post annos C C C C L X X V. quam redissent è
 ciuitate Babylonis, fratremque Antigonum regni consortem fecit, dein falso insimulatum
 interfici iussit. Aristobolo frater alter Alexander successit, annos X X X I I. Huic deinde
 Alexandra uxor animo matrona uirili cum duobus paruis filijs Hircano & Aristobolo,
 Antipater quorum tutelam agebat. Ex his Hircanus maior natu rem postea gessit, uir mitis & imbel-
 lis, qui ab Aristobolo, magna adolescente audacia, pulsus unà cum Antipatro Idumæo, uiro
 domi potentissimo, simul & amicissimo ad regem Arabiæ Arctam in oppidum Petram,
 deinde ad Pompeium, qui tunc in Syria res gerebat, confugit. Pompeius cum exercitu, ca-
 pta Hierosolyma, & Hircano restituto, Aristobolum Romam misit, cum filijs, è quibus A-
 lexander elapsus, negocium Hircano fecit. Post aliquot deinde annos & ipse Aristobolus
 aufugiens, bellum Hircano intulit, captusque à Gabinio Syria præfecto, Romam iterum
 cum Antigono filio in custodiam mittitur, mox à Cæsare uicto Pompeio liberatus, nec mul-
 to post ueneno sublatus est, Antipater interim Cæsaris amicus, res gestas pro eo comme-
 morando, & uulnera ostentando, obtinuit ut regnante adhuc Hircano, totius Iudææ pro-
 curator efficeretur. Is filiam habebat Salomen, mares uero quatuor, Phaselum, Herodem,
 Iosephum, & Pheroram, quibus diuersas distribuit regiones. Ex his Herodes post mortem
 patris cum uirtute præstaret, à M. Antonio, pro quo multa obiuit, rex Iudææ creatur, sed
 uicto

Acharon
fons
Hierosolyma

Onias

Matathias
Iudas Mac
cabæus

Simon Iudææ
liberat

Hircanus
princeps
Aristobolus

Antigonus
Alexander
Alexandra
Antipater
Idumæus
Arctæ rex

Herodes rex

uictis apud Actiacum Antonio, ad Augustum qui Rhodi tunc erat, supplex ueniam oratum uenit, dictitans se amici de se benemeriti partibus studuisse, nunc eo defuncto, itidem se erga eum facturum. Quare ob fidem non solum ueniam, sed gratiam meruit. Is tris Hierosolymis turres extruxit, primam Hippicon ab amico, secundam Phaselon à fratre, tertiam Mariamnem ab uxore cognominauit. Templum restituit, atque auxit. Ioppæ portum fecit, Anthedonem ædificijs ab se ornatam Agrippiam appellauit, Antipatridem & Cyprum in parentum honorem, castellum supra Hiericuntem, Herodiumque uersus Arabiam oppida ædificauit. Hircanum redeuntem è Parthis interfecit. Liberos septem suscepit, Alexandrum, Aristobolum, Antipatrum, Archelaum, Philippum, Herodem cognomento Antipam, & Lysaniam. Ex his tris primos, ut sibi suspectos, necauit. Cui deinde sceleris adiecit innocentium cædem. Ad extremum crudelitatis dedit pœnas, multis excruciatos doloribus, sibi malum adferendo, relictis Archelao regni successore, cæteris que cum singulis tetrarchijs. Inter hæc Alexander quidam Iudæus apud quendam libertinum Sidone educatus, Alexandrum Herodis filium à patre interfecit ore referebat, Romamque propterea profectus, quum multos decepisset, ac ad auxilium regni paterni adipiscendi prouocasset, ab Augusto cognitus ac repulsus est. Archelaus igitur rex, quum crudeliter imperaret, legatione à Iudæis ob eam causam Romam missa, ab Augusto in exilium Vienam pellitur, eius regno in prouinciæ formam redacto. Herodem deinde Tetrarcham Agrippa eius ex fratre Aristobolo & Berenice nepos, Romæ apud Tyberium accusans, non solum non auditur, sed in carcerem conijcitur. Verum mox Tyberio defuncto, à Caio, cuius amicitia causa captus fuerat, statim rex factus, adiecta ei fratris Philippi defuncti Tetrarchia. Herodes uero Herodiadis uxoris hortatu, Romam & ipse regnum impetraturus uenit: sed Caii principis minis & iurgijs territus, in Hispaniam fugit, Tetrarchia eius Agrippæ concessa. Post hæc Agrippa Claudij etiam principis, cui Romæ adiumento ad imperium fuit, fauore speque erectus, limites regni prorogauit: muros Hierosolymæ ampliare cœperat, si per mortem licuisset. Regnauit annos sex. Reliquit filias tris, è Cypro uxore susceptas, Bernicem, Mariamnem, & Drusillam, filium quoque Agrippam. Postremo Claudius Iudæam in prouinciæ formam redactam, tantum procuratoribus commisit. Hi ex successione, Felix, Albinus, Festus, Florus, sed ante hos Pontius Pilatus à Tyberio Cæsare missus, ex tempore quo post pulsum regno Archelaum prouincia fieri cœperat. Interim defuncto Herode, qui apud Chalcidem regnabat, Agrippa iuuenis, Agrippæ regis filius, in auunculi sui regnum à Claudio sufficitur. Cui deinde Nero princeps quatuor urbes reddidit, in ea primum regione Abilam & Iuliadem, in Galilæa Taricheam & Tyberiadem, reliqua Felici procuranda tradidit. Ex quo Agrippa in amicitia Romanorum permansit, ac procuratoribus, tum Vespasiano postremo ad componendos rebelles uenienti, adiumento præstoque fuit, Iudæos prehensando obeundo, præsertim in obsidione Gamalæ, ut à pertinacia cœptis que desisterent, usque adeo, ut à muris lapidibus peteretur. Et hoc quidem de regibus. Flori autem procuratoris tempore, Eleazarus princeps latronum, qui Iudæam cum uiginti milibus deprædabatur, sublatus est. Sed aliud mox latronum genus crudelius, Hierosolymis in turba atque in pace uersabatur, Sicarij appellati, qui clam ignoti homines confertim permixtos interficiebant, inter quos Jonathan Pontificem. Tempore uero belli, Zelotæ noua secta in eadem urbe orta, qui specie zeli, charitatisque seruandæ legis, tyrannidem occupauerant, pontificatus, principatusque passim sibi uindicabant. Igitur quum Iudæi tanto malo resistere cuperent, è rure quendam Ananum aduersunt, Pontificemque faciunt, eo quod sapientia præstare uideretur. Hic demum & oratione, & opera id gessit, ut Zelotas, qui omnibus erant iam odio expelleret. Et hæc quidem ex Iosepho. Defectionis causam Tranquillus in Tito adfert. Percrebuerat, inquit, oriente toto uetus & constans opinio, ut eo tempore Iudæa profecti, rerum potirentur. Id de Imperatore Romano, quantum postea euentu patuit, prædictum Iudæi ad se trahentes rebellauerunt. Quæ uerba paucis considerata sanè indicant, & de Christo, & de fama, quæ simul quum stella magos potuit excitare. Ad hunc tumultum Vespasianus à Nerone missus, infra duas æstates omnia cepit, præter Hierosolymam, ad cuius obsidionem relictus Titus, die sabbati, repletis fossis, fameque oppressis, partim cepit, partim interfecit: qui teste Iosepho, ad uicinas Centena milia, & D C C. milia fuerant, quum ad

Antipatris
Cyprus
Herodium

Archelaus
Alexander

Archelaus

Agrippa

Berenice
Mariamne
Drusilla
Pontius Pilatus
Agrippa
iuuenis
Felix

Florus
Eleazarus
predo
Sicarij
Zelotæ
Ananus

diem azymorum eò ex omni Iudæa conuenissent, quando solis epulari non licebat, sed plures uicini simul ad hostias cælas conueniebant. Fuit deinde Hierosolyma sub Ro. imperio, usq; ad Heraclium principem, tunc Cosroes rex Persarum capta urbe, prædam cum cruce secum in Persidem abduxit, quam postea idē princeps superato Cosroe recuperauit. Cum deinde Maumethe duce Saraceni caput extulissent: Homar eius successor Hierosolyman occupauit. His in uniuersum breuiter percussis, de ipsius receptione restat scribendum, si prius de ipsius nominibus ac situ pauca subiecero. Igitur prius Hiebus uocata, quod Hiebusi eam incolerent: deinde Salem, postea Solyma à Solymis, ut quidam putant, Lyciæ populis huc commigrantibus. Hierosolyma deinde & Hierusalem, ex sacri nominis additione uocata: sed & Buza & Bethel, postremo Helia ab Helio Hadriano, qui partem eius ædificauit, ut inferius dicemus: Ipsa uero urbs triplici circumdata muro, circuitu stad. XLIII. cum tribus turribus, quas Herodes ædificauit, uti Iosephus scribit: **HIEROSOLYMA** sicuti ego accepi, ex antiquo uolumine docti planè uiri, qui rebus gestis interfuit, hoc modo recepta est. Petrus Eremita uir Gallicus, singulari abstinentia præditus, diuinitatis instinctu, ut banum II. Pont. impulit, ut de recuperandis Hierosolyms concilium Lugduni celebraret, anno M. L. XXXV. Negocium hi principes susceperunt, dux Normandorum, comites Tolosæ, S. Aegidij, Flandriæ, Blesæ, Carnotensium. Præterea Hugo magnus regis Gallorum frater, Gothifredus Bulion dux Lotaringiæ cum Balduino fratre, è regno quoq; Sicilia Boemundus cum Tancredo cognato. Summa belli Gothifredo creditâ. Primus uero Eremita coacta omnis generis multitudine, per fines Germaniæ ac Pannoniæ iter fecit, ubi à Pannonijs multa passus incommoda, transitu eum prohibere uolentibus, tandem è suis decem milibus desideratis ex pugna Constantinopolim peruenit, quò ceteri etiam diuersis uis consuerant, ibiq; Alexio Imperatore iuuante, Hellepontum unâ omnes transmittentes, Niceam adplicuere, quam ante omnia Solimano Turca eiecto, per uim cepere. Inde terrestri longoq; itinere, ad Antiochiam prima statua constituere, quam nono fermè mense V. Non. lunias in potestatem redegere, constitutoq; in eo loco patriarcha, eam Boemundo regendam tradidere. Hierosolyman hinc uersus exercitu traducto, operibus primo expugnare contendunt, muros demum corona aggressi, anno D. XCIX. per uim receperunt, eiq; regem Gothifredum præfecere. Vbi autem nostri tanti uoti compotes extitere, deo gratias agere, oppidis præfules constituere, alij alia loca capere, pars etiam ex eis domum redire. Itaq; omnem breui tempore regionem, à Pelusio ad Laodiceam usque Syriæ littora, omnia deinde mediterranea usque Edessam & Carras in Mesopotamia sibi subiugarunt. Quapropter in omni Syria & capta regione, quatuor constituere principatus: Hierosolymitanum, Antiochenum, Edessanum, Tripolitanum. Deinde Berytus, Sidon, Caïpha seu Porphyræ iuxta montem Carmelum, Cæsarea, Arsur, Hibelin, singulos dominos receperunt. Princeps quoq; Galiliæ totius & Tyberiadis, comes Montifregalis & totius terræ trās Iordanē, Comes item Ioppes, & Ascalonis alijq; alijs in locis constituti: atq; hi fermè omnes regi Hierosolymitano subiecti tributum pendebant. Ipsi uero reges huiusmodi habere successiones. Primus Gothifredus Lotaringiæ dux, qui fuit ea modestia, ut auream coronam induere recusauerit, ubi dominus IESVS spineam tulisset. Cui post annum morbo extincto, frater Balduinus successit, qui cum Saracenis urbem recuperare conantibus, prælio temere congregiens, magnam sibi suisq; inflixit plagam, captis in eo Boemundo duce, & Blesensi ac Burgundiæ comitibus: ipse se Hierosolyman ex fuga recepit, breui tamen post tempore ignominiam Ptolemaidis expugnatione pensauit. Tancredus Boemundo necessario suo precio redempto Antiochiæ imperiū, quod pro eo interim administrauerat, incolume restituit. Huic alter successit Balduinus, qui in prælio unâ cum nonnullis alijs principibus capitur à Parthorum regis exercitu, qui suppetias Turcis attulerat, cum quibus bellum gerebat. Redemptus, paulo post Antiochiam cum eius principis proles iam interisset, Hierosolymitano addidit imperio. Decessit morbo post annos XXXIII. unica filia superstiti. Fulco Andegauensis comes eius gener habenas suscipiens, rem feliciter gessit, aliquot Turcarū milia in prælio fudit. Equi tandē lapsu forte occidens, regnū Balduino filio reliquit, qui tenuit annos Vingtiquinque cum magna satis gloria: quippe qui Gazam restituit, & militibus templarijs regendam tradidit. Insuper Ascalonem diu oppugnatam, tandem in deditionem accepit: Norandinū Turcā Damasci principē, bello repulit. Extinctus est sine liberis, fratre Almerico

Almerico superstitite ac regni successore. Hic contra Suar Aegypti Calypham, bellum mo-
 uit, quod tributum dare consuetum negauerit. Itaq; capto iam Pelusio, Norandinus Turca,
 à Calypha in auxilium aduersus adest. Regem auarum ab obsidione pecunia auerit. Ipse
 per dolum Calypha interfecto Aegypti dominationem inuadit. Huic Balduinus filius suc-
 cessit cognomento Leprosus, quod eo morbo usq; ad extremum laborauit, non intermissa
 tamen regni cura diligenti: quamobrem in coelibatu castissime uixit. Sorores duas habuit,
 quarum alteram Isabellam cuidam Gallico Horfrido: alteram Sibyllam maiorem natu Gu-
 lielmo Longæspathæ Montisferratensi locauit, ex qua ille Balduinum suscepit. Mortuo ui-
 ro, Sibylla iterum Guidoni Lusignano principi nupsit, interim Leprosus moritur, regnumq;
 ac sororis filium Balduinum puerum Raimundo principi Tripolitano cõmendat. Sed morte
 pupilli paulopost subsecuta: Guido iure uxoris hæreditario regno successit, qui quod mors
 pueri occultata citra suspicionem esse non uideretur, bellum à tutore Raimundo sustinuit,
 in quo ille Saladinum Aegypti Sultanum auxilio uocauit: magnum profecto nefas exor-
 diumq; ruinae totius orientis terrarum, à nobis summo labore partarum. Saladinus potens
 armis ac nomine, Prolemaidem primo, deinde Azotum, Berytum, Ascalonem, omnes deniq;
 in ora ciuitates cepit. Postremo ipsam Hierosolymam aggressus, ad deditiõnem faciendam
 breui tempore his conditionibus coegit, ut omnibus cum his quæ secum exportare dorso
 poterant, migrare liceret. Ergo misera caterua secuta Herculium Patriarcham flens egressa
 moenibus, diram omnibus spectaculũ præbuit: inde Tyrum, alij Alexandria, alij quoq; alia
 loca petiere. Ille confestim tintinnabula è turribus sustulit, templa profanauit, atq; incendit,
 præter unum Salomonis. Hæc Hierosolymæ postrema ruina nõquam postea restituta, licet
 diuersi principes Christiani summo conatu terra mariq; sæpe fuerunt periclitati, inter quos
 Ricardus Angliæ, & Philippus ac diuus Ludo. Gallia reges, ut alibi narraui. Sed ad Guido-
 nem regem redeamus, qui amissi semel regni titulum, cum Ricardo rege tradita Cypro, quã
 per uim ille occupauerat, cõmutauit. Eo demum Sibyllaq; uxore extinctis ad Isabellam alter-
 ram sororem res hæreditaria Hierosolymæ peruenit. Hæc quater nupsit, Horfredo primum
 Gallico, Conrado Montisferratensi, Henrico Campaniæ comiti, & Americo Guidonis Cy-
 pri regis fratri: qui quum inutilis uideret regno, Tyri amotus, ac Ioannes de Bregna Gallicus
 quidam uir strenuus ad regnum aduersus, Iole Isabellæ & Conradi Montisferratensis filia
 una cum titulo Hierosolymitano in matrimonium sumpta, qui quum sibi plura q; par erat
 adrogaret, à cardinale Columnensi grauer oburgatus, relictis rebus in Gallia reuertit, alia
 sumpta uxore: filiamq; quã ex Iole susceperat, Frederico II. Imp. unã eũ eodẽ titulo pro dote
 locauit, qui Neapolitanis postea regibus per manus est traditus. **H A C T E N V S** de Hiero-
 solymæ principum statu. Nunc de sacris religioneq; uideamus. Primus in ea præsul Iacobus
 frater domini gladio interfectus. Imperante aut Iustiniano, in Synodo Cõstantinopolitana
 Patriarchatu decorata, quarto post Ro. ecclesiã loco fuit. Quatuor subditos habuit Metro-
 politanos: quorum primus Tyrensis, totidem habuit suffraganeos: Acconensem, Sidonien-
 sem, Berythensem, Zeneadensem. Secũdus Metropolitanus Cæsariensis, Sebastiense tantũ,
 cui Porphyria seu Caypha oppidũ subest. Tertius Metropolitanus Nazarenus, Tyberien-
 sem tantũ. Quartus Patracensis unũ tantũ, in mote Sina tẽplo diuæ Catharinae & monachis
 eius cõnobij præsidẽtẽ. Habet itẽ Patriarcha pter hos etiã Betlehemiticũ, Hebronensem,
 & Lydensẽ ilico subiectos p̄sules: sed & abbates & priores baculo ac mitra decoratos. Cal-
 uariũ montẽ, & Golgatha, & dominicũ sepulchrũ, extra moenia sita loca, Helius Hadrianus
 princeps muro cinxit, Heliãq; appellauit, tẽplo ibidẽ Antinoõ cõcubino dedicato, ut testat
 Hierony. In Caluario cõnobiu erat, ad cuius priorẽ ac religiosos electio patriarcha pertine-
 bat. Sion itẽ mons ciuitas Dauid appellata, q̄ eiectis Hebruseis eã Dauid muro circumdede-
 rit. In quo cõnobiu eũ abbate ordinis S. Augustini est. In Oliueti mote abbas itẽ eiusdẽ or-
 dinis, & ad ei⁹ radices atratae uirgines S. Bndicti. Ultra est castellũ Bethania, Marthae ac Ma-
 gdalena memoria cõspicuũ. Est & altera trãs Jordanẽ Bethania, ubi quondã Ioãnes baptiza-
 bat. In ualle Iosaphat pbatã est piscina & itẽ alia uirgines atratae. Tabor mons, ubi dnica
 trãfiguratio in regiõẽ Galilæa, haud lõge à Nazareth, abluĩt à torrẽte Cyson. Vicini & mō-
 tes Gelboe, ubi cõnobia Cisterciensiu & Præmõstratensiu. Carmelus mōs loc⁹ Helia p̄phe-
 ta solitudinis, ubi cõnobiu ordinis caput. Est & locus p̄pe desertus, Quarẽtena cognomina-
 tus, dnici ieiunij memoria clarus. Restat templũ ipsum à Nicolao diligentissime descriptũ.
 Huc

Almericus

Norandinus

Turca

Balduinus

leprosus

Isabella

Sibylla

Balduinus

pupillus

Guido

Lusignanus

Hierosolyma

itrum amissa

Isabella

Ioannes rex

Iole

De statu sacer-

dotum Hiero-

solymis

Patriarcha

Sina

Caluarius

Sion

Mons Oliueti

Bethania

Tabor mons

Quarẽtena

Templum

Huc à Iudæis aurum ex orbe toto quotannis mittebatur, ut Cic. pro Flacco testatur. Hoc attingere seu spoliare modestia Pompei uictoris non est passa, quod postea Crassus contra Parthos proficiscens diripuit. Hic statuam Caij principis Pontius Pilatus collocare conat⁹, ut est author Iosephus, tumultum excitauit ingentem, nec procul à rebellionē res abfuit. Idē Caius quod illac iter habens, templū adire neglexerit, ab Augusto grauius obiurgatus est. Apud hoc templum cœnobium erat, cui abbas præerat ordinis S. Augustini. Apud hoc & templarij cœpere, de quorum, decq; S. Ioannis ac Mariæ Theutonicorum religionibus, quæ Hierosolymis cœpere, alijs in locis mihi narratur.

De religione
templariorū

DE SECTIS SYRIAE

Talmut

Cabala

Iacobite

Maronite

Arsifini

Beduini

ANTE QVAM è Syria discedam, nonnullas eius sectas cōmemorabo, in primisq; Iudæorum. Bisariam olim diuisi, uti supra memorauī. Deinde duplici contra nos peruicacia innitentes, primum legem scriptam perperam interpretando, deinde quæ non scripta superstitiose addendo. Talmutū hunc uocant, in cuius initio Moses Aegyptius his uerbis à fido Hebræo conuersis sic proce-
miat. Quanquā hæc lex mentalis scripta non fuerit, Moses tamen eam docuit totam in collegio LXX. senum, Eleazar & Phinees, & Iosue, hi tres à Mose acceperunt. Iosue uero alios docuit senes, à quibus postea Hely, à quo Samuel, à quo Dauid acceperunt. Et sic ordine pluri mos narrat per manus, donec Rabbi eorum ac doctores eam in codicem reduxerunt. Nitūtur item Cabala, quæ legis scriptæ interpretatio quædam interlinearis seu glossemata, à doctoribus eorum notata & intellecta, quæ legem omnino peruertit, & arma contra ueritatem acuit. Syri eodem quo & Græci ducuntur errore. Spiritum sanctū dicūt tantum à patre procedere. In eorum templis una tantū ara, in qua semel in die sacrificat hora sexta, pane fermentato, quem à sacerdotibus manibus sublatū, plebs uultu demisso adorat, dicitans se illius aspectu indignū. Sacerdotibus licet uxoribus uti iam ductis, ducere non licet, subdiaconatū sacrum ordinē non habent. Confirmationem uel cuius addere dicūt licere. Purgatoriū autē medium locū nō admittunt. Sabbato carnibus uescunt. **IACOBITAE** à Iacobo quodam Alexandri Patriarchæ discipulo initū habuere. Hi quondā à Patriarcha Constantinopolitano sacris Græcorū interdicti, maiore Asiæ partē & Syriā, & Iudæam, & Aethiopiā superstitione refererunt. Nam cum omnes in his locis partim à Matthæo, partim à Thoma Christiani fuerint facti, paulatim conuersatione infidelium descuerunt. Hi in primis Hebræorum more recutiti sunt. Deinde occulta quædam admittūt, & teste tantū deo, nullū putāt delictum. Baptismū nota ignis excipiūt, nitētes illi dominicæ sententiæ, Ille uos baptizabit in spū sancto & igni. Præterea Eutychniana hæresi infecti, unā tantū in Christo naturā diuinā post resurrectionē fuisse adfirmāt. Quare crucē uno tantū digito figurant. Lingua utuntur diuersarū nationū, ubi eos agere contingit, Chaldæa potissimū & Arabica. Sacerdotes uero eorū alium quendam à uulgo distinctū habent sermonē: sacrificant uino tantū delibato super ara, reliqui sacerdotes humi interim cōsidūt, plebs sacrificantē exosculat. **MARONITAE** à Marone authore, qui Macarij Antiocheni præsulis secutus errorē, unam tantū in Christo uoluntatē ponebat: Monothelitæ sunt appellati, de quibus alibi diximus. Habitāt ex magna parte circa Libani iuga, haud longe ab urbe Bibliide, maximi in bello sagittarij sunt. Sub Innocentio III. uenit eorū Patriarcha ad consiliū Lateranense, & ex illo Latinorum postea cerimonijs sunt usi, cū ceteri orientales pōtiffices, nec mitra, nec annulo, nec in tēplo tintinnabulis utant: sed tantū baculi pulsu turba excitef. Literis utūt Chaldæis, uulgo autē lingua Saracenicæ. **ARSIFINI** in puincia Phœnicis circa fines ciuitatis Anteradesis, q̄ hodie uulgo Tortosa appellat. Hi quædam castella possidēt loci natura munitissima. Int⁹ amœnas habēt sedes. Regē diligūt senē industria exercitatū, q̄ pueros in secessu quodā nutrit, docetq; diuersas linguas: deinde adultos tanq̄ emissarios mittit, q̄ diuersis hominū cōmercijs p̄ eas regiones cōgrediētes, clā ignoti cultro abdito sese turbæ miscēt, ac regis inimicos, aut pprios interficiūt, siue etiā alios amicorū aut pecuniæ causa, eoq; modo felicitatē se cōsecuturos sperant. Hæc secta ab initio è Perside in Syriā uenit, scripturāq; habēt ex Chaldæo & Hebræo pmixtā. Nā Edessorū secta adhærēt, q̄ putāt post mortē nec gaudiū, nec pœnæ locū esse. Beduini ex Arabū ac Saracenorū secta alijs additi opiniōib⁹ sūt, qua pter hæretici sunt ab eis appellati. In nullo respectu inermesq; unā cū Saracēis in bellū ruūt, dicētes mortē uitari nō posse, fatōq; oia referūt. Hircinis amicitū pellibus: Solē orientē adorāt. Georgiāos uero iter Iberos postea dicem⁹. Ar-
meniorum

meniorū itē sectā in Armenia cōmemorauit. Mesopotamiā quoq; inter Syriæ partes à Plin. Armenij
 refertur ex argumento nominis, q̄ inter Euphraten ab Austro & Tigrin ab oriēte claudat, Mesopotamiā
 è septentrione aut Tauro, quo ab Armenijs dirimit. In hac igit̄ tres potissimæ urbes, Edessa, Edessa
 Carræ, Nisibis. Edessa δὲ τῶν ἐδαμ Steph. q̄ inter impetus aquarū sita sit. Hæc Hebræi Harac Harac
 uocant, ubi Abagarus olim dicit̄ regnasse, qui datis ad Iesum literis, responsum meruit acci Abagarus
 pere. Ad hanc quoq; Tobia misisse uiliū ad Gabelū sacra testant̄ literæ. Edessenus princeps
 unus olim è quatuor, cum Syriā nostri potirent̄, habebat Metropolitanos tris sub Patriar/cha
 Antiocheno cōstitutos, Edessanū, Geropolitanū, & Coryciensem. Hanc etiam Haraph
 Turcarū dux, quando Balduinus eam tenebat Eugenij III. Pont. & Conradi Impe. tempo/ribus
 cepit, trucidatis omnibus Christianis, nobilibus matronis super arā diui Ioannis Ba/ristæ
 constupratis. Carræ antiqua urbs. Lucanus de Crasso. Assyrias latio maculauit san/ Carræ
 guine Carras. Hic, ut scribit Spartianus in Caracalla, Lunæ templū colebat, quā si quis fœ/mina
 nomina adoraret, subigi & dominari ab uxoribus putabat. Si quis aut̄ Lunū deū ma/ris
 noie coleret, uxoribus imperare, ac dominari credebatur. Hanc, ut scribitur in Pētateucho
 Abraamus incoluit, cum primū Hur Chaldaeorū est egressus. Nisibus Strab. Nisibis Steph. Nisibis
 qui lapides cumulos lingua Syrorū dicit significare, sub Tauro em̄ sita est. Zerbis flu. in Zerbis
 Tigrin Plin. fluit. Babylonia Mesopotamiæ coniuncta inter Euphratis ipsius cōuersiones Babylonia
 australior est: Syriā tamen Ptolemæo Plinioq; nō excedit. Hic Babylon gentis caput: Semi/ramidis
 ædificiū post uirj mortē, cuius muri inter septē orbis miracula cōmemorantur, bi/ramine,
 quod in eo loco prouenit, ex parte magna constructi: latitudine pedū L. altitudine c c. Quadrigas
 inter se occurrentes recipiebant. Intus horti pensiles, & aureū Beli templū. Hic Assyriorū
 regia. In Babylonia Chaldaeorū natio, gēs maxima & uetusta, sectaq; poti⁹. Chaldei
 De qua sic ait Diodorus lib. iij. Chaldaei mundū sempiternū esse adfirmant, neq; principium Diodorus
 habuisse, neq; finē habiturū. Annos quibus uacasse Astrologiæ dicunt, nō facile qs crederet,
 ante uidelicet imperiū Alexandri XL III. mil. Hieronymus noster in epistolā ad Ro. Chal/daeorū,
 inquit, uetus traditio est, huius uisibilis formatiq; mundi, fuisse inuisibile & informē ac
 sempiternā materiā nulla productione, quā Græci hylen & Chaos uocauerunt: Moses ue/ro
 abyssum. Quinetiā & annorū circiter triginta quatuor mil. supra DC. ante regnum Ma/cedonū
 fuisse testantur, quos si quis retro ab Alexandro cōputet, perueniet ad Adamū pri/mum:
 quod pfecto Moses in omni corū scientia eruditus cōscripsit, & quod erroris erat eli/fit,
 dicens, In principio creauit deus cœlum & terrā, quæ erat inuisibilis & incōposita, quia te/nebræ
 erāt super faciē abyssi. Quod si nobis obijciūt Chaldaei, id Mosē nō pbase: in prom/ptu
 respōsio est: qa nec ipsi suā positionē firmāt, sed ex opiniōe scribūt. Est aut̄ omni opinio/
 ne certior fides, quæ & rationi magis consentanea. Neq; em̄ par est aut uerissimile, ut natura
 inferior par duratione superiori fiat. Hæc itaq; Hieronymi sentētia cū Diodoro cōuenit, præ/terq;
 in annorū numero. Chaldaeos Stephanus Cephenas prius fuisse scribit, à Cepheo pa/tre
 Andromades uxoris Persci, in ea regiōe regnante. Hellanicus in historia Persica scribit:
 post mortē Cephei exisse cum exercitu finibus suis in Persidē, nec amplius deinde Cephē/
 nos, sed Chaldaeos uocatos à quodē rege Chaldaeo. Sophocles in Tympanistis Chaldaeos
 alios ppe Colchos ponere uidet̄, κόλχος τε Ἰχθαλδαῖος τε Ἰσὺς ἔδνος. Ignē in primis ado/rant,
 quod Abraamus q̄ ex eis erat refugisse dicit̄. Mathematicisq; & Astronomiæ addicti. Cuius rei
 Cicero causam adfert, q̄ in motibus uersant̄ altissimis, ubi Olympo ppi⁹ facilior sit
 astrorū obseruatio. Linguā habent propriā, qua etiā Aethiopes utūtur usq; in hodiernū
 diem: nam Romæ uidimus Aethiopas religiosos sacras horas obire Chaldaeorum catale/cto
 ac literis. Hæc Hieronymus cum probe nosset, librū Danielis cōuertit, in cuius prologo
 queritur cum fuerit elegāti Latinorū Græcorumq; lectioni aduetus, anhelantia fridētiaq;
 uerba uix superare potuisse. Habuere scriptores è suis, Naburianū, Sudunā, Seleucum, Bero Naburians
 sum: potentia ac rebus gestis florentē Nabocodrosorū teste Strabone. Hūc ego putauerim Suduna
 Babyloniæ regem in sacris libris cōmemoratum fuisse, literis quibusdam permutatis, qui ca Seleucus
 priuos Iudæos duxerit, aut certe ex eo prognatū. Idem author plures corū gentes adsignat Nabocodro
 Orchanos, Borsippenos, itēmq; alios. Est autem Borsippa (ut ipse ait) urbs Dianæ & Apollī forus
 ni sacra, in qua maximum lanificiū. Nam in hac regione sicut & apud Phryges sunt opere Orchan
 tenui & eleganti uestes discriminatæ. Mar. Texta Semiramia quæ uariant̄ acu. Zeuma urbs Borsippeni
 apud Euphratem Satraparum regio appellata, quo tributa conferebantur Plinio. Zeuma urbs
 Assyrii

GEOGRAPHIA

ASSYRII

Adiabena

Ninus

Belus Nili

pater

Ctesiphon

Seleucia

Tigris

Lycus

Caprus

Euphrates

ASSYRII post Euphratem loca tenent, amne tamen à Babylonijis diuisi. Herodotus eisdem populos cum Syris esse dicit: sed à Græcis Syros, à Barbaris Assyrios uocari. Iosephus de antiq. ab Assur cognominatos esse, qui & Ninū condidit ciuitatem. Assyriorum sunt Adiabena, Ninus, Ctesiphon, Tredon, Apollonia, Arbela, Seleucea. Adiabenos, & Satropedas memorat Strabo. Marcellinus lib. XIII. dicit, Adiabena quæ priscis temporibus Assyria dicta est. ἀπὸ τοῦ ἀδιάβατος ἔστι, id est, à non permeando, quod ibi Euphrates sit minime uado permeabilis. Hos à Seuero principe superatos fuisse, monstrat adhuc arcus eius triumphalis ad radices capitoli. Ninus iuxta & ultra Tigrim Nini ædificium, & regia, octo annorum spatio denis hominum milibus extructa, cuius modica adhuc exstant uestigia. In sacris libris Niniue appellatur, quæ Ionæ uocibus dicitur obtemperasse. Eadem & Nisibis postea nonnullis, Strabo tamen diuersas facit. Supra Ninum uero quem Abraami tempore idem author tradit fuisse, omnis incerta historia, nec facile Bero si qui fertur libello, uel cuiquam alij præter quàm receptorum historicorum authoritati credendum: nec uerisimile tot Græcos Latinosq; eruditissimos uiros, qui hæc præterierunt ignorasse: tantum Nini patrem Belum Plinius adducit syderalis scientiæ inuentorem, templumq; ei Babylone dicatum. Durauit Assyriorum regnum annos CCCXL. successione regum XXXVI. Quorum ultimus Sardanapalus. Hinc per Arabum ad Medos, demum ad Persas translatus, ut in Trogo late narratur. Secundum etiam fluuium Ctesiphon iuxta & ultra, Tigrim clara urbs terminus olim populi Ro. quò Traianus peruenit, fatoq; quodam uidebatur eam transire non licere sine incommodo, ut est animaduersum in Probo principe, & eius nonnullis successoribus. Hanc ciuitatē Pli. dicit ædificatā à Parthis, ut Babyloniā iuxta positam oppugnaret. Seleucea metropolis Assyriæ à Nicænore ædificata: prima huius nominis & magnitudine & potentia Straboni, quam item Pli. suo tempore Babyloniā uocatā dicit, à Traiano primū, deinde à Parthis occupata, rursus à L. Antonino Imperatore recepta. Hic iuxta regum solet esse hybernatio. Nam in Bactrianis æstiuare dicunt. Eustath. Nunc flumina restant. Tigris oritur in regione Armeniæ maioris, fonte conspicuo in planitie: claros secum amnes trahit, inter quos Lycum & Caprum, qui à Niphate monte nascentes in medio Adiabenam & Arbelitim regionē retinent. Tigris item à celeritate dictus, quod Medi Tigrin sagittā appellant, ut Plin. refert, ob quam celeritatem à Græcis quondam Sylax dicebat, quasi raptim ferret. Huius appellatione deceptus est olim Iulianus princeps, ut Theram fluuiū caueret ab oraculo iussus: nam & hic Theræ nomen retinet. Euphrates longe maior & occidentalior est, oritur è Paryarde Armeniæ monte: primo in occidentem labens, deinde flexus in meridiem Antitaurum intersecat, maioremq; Armeniam à minore diuidit. Hinc Babyloniā in sinu complexus, deinde in orientē conuersus Tigri coniungit, amboq; Austrū uersus delati in sinū Persicū duobus ostijs exeunt. Hi amnes unā cū Nilo & Gange in Paradiso terrestri à sacris uoluminibus ponunt, ob fertilitatē circa culturæ: mutatis tamē nominibus. Fert em̄ Euphrates Nili modo regiōes quotānis irrigare.

R. VOLATERRANI COMMENTARIORVM VRBANORVM

LIBER XII

PERSIA

Persia

Nasturtium

Persicum

Magorū

mores.

PERSIA à septentrione Mediam, ab occasu Susianā, ab oriente duas Carmanias, ab austro partē Persici sinus habet. Persæ toti quidē Asiæ imperauerunt: Lydij uero nō toti, sed cis Halim tantū. Idq; usq; Croesum qui à Persis superatus fuit. In Graciā trañcientes sæpe in pugna inferiores fuere, donec à Macedonibus uicti succubere. Gens alioqui multitudine potētior q; uiribus: sicuti pleriq; Asiatici, uestiū mensarūq; molitie occupati. Iuuetus nasturtio, & sale, cū pane & aqua uescit, ut Strabo, Cicero. Eorū sapiētes Magi, quorū mos cū matribus coire. Strabo. Catullus. Ex matre ac nato Magus nascat oportet. Hi cū alia tū hoc seruant institutū, ut se iubeāt post mortē insepultos auibus lacerādos dimitti. Nec nisi ex eorū numero rex creat. Persarū oim cōsuetudo, maximis de reb⁹ in uino cōsultare, equitādī studiū magnopere: p̄trea mētiri oim turpissimū existimare: p̄ximū huic, debere. autor Hero. Adorat solē, cui